

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Novæ Observationes Et Additiones Ad A. R. P. D. Bartholomæi Gavanti Congreg. Cleric. Regul. S. Pauli ac Sac. Rit. Congregat. Consultoris Commentaria In Rubricas Missalis Et Breviarii Romani

Adjectis Summorum Pontificum & Sac. Rit. Congreg. Decretis usque ad
præsens emanatis

Complectens omnia Gavanti Commentaria in Rubricas Breviarii - Cum
Indicibus Decretorum, Rerum atque Verborum notabilium

Merati, Gaetano Maria

Augustæ Vindellicorum, 1740

VD18 10783695-002

De Festo Ascensionis Domini. XVII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39775

Gavantus in ea est sententia, quæ negat, posse recitari Matutinum, & Laudes Defunctorum pridie 2. Novembris post Vesperas, quomodo concedit, posse Litanias majores, vel minores eodem modo anticipari ante diem Divi Marci, vel ante dies Rogationum? Igitur sentiendum potius, prædictas Litanias verè addictas esse diei 25. Aprilis, & tribus diebus Rogationum, adeoque anticipari non posse.

Nec obstat, ut optimè notat Guyetus, quòd Psalms Graduales, & Pœnitentiales, qui præscribuntur recitari in Feriis IV. & VI. Quadragesimæ, possint ex Declaratione S. R. C. anticipari Vespèri, tum quia liberum non est, talem declarationem ad similia extendere, tum quia par non est utrumque ratio; Psalms enim prædicti extra Chorum recitantur ex devotione tantum, non verò ex obligatione, è contra Litanias prædictæ etiam à non interessentibus Processioni, si ad Horas Canonicas recitandas

obligantur, debent privatim recitari, ut docet etiam Gavantus num. 3. ex communissima, ac probabiliore sententia, fundata in *Cap. Rogation. de consecrat. dist. 3.* sunt enim pars notabilis Officii Canonici illius diei.

Alicubi toto hoc triduo (uti, & in Litanis Majoribus, seu Festo S. Marci, saltem si cadat extra Festa Paschalia) servatur, veteri more, abstinentia à Carnibus; alicubi verò non nisi in Vigilia Ascensionis, alicubi denique mos ille penitus exolevit. Quisque igitur sequatur consuetudinem suæ Diœceseos; Vide Gavantum *tom. 1. part. 4. n. 12.* Guyetum *loc. supracit.* de his, & aliis huc pertinentibus accuratè discutientem, necnon Claudium La Croix *lib. 4. num. 1291.* qui pariter *lib. 1. num. 571. & num. 592.* & P. Gobat tradunt Regulam cognoscendi, an ejusmodi consuetudo sit solummodo devotionalis, an verò obligatoria sub reatu culpæ, qualem supponit Gobat dari in Diœcesibus Parisiensi, Monasteriensi &c.

Novæ Observationes, & Additiones ad Gavanti

Cap. XVII. De Festo Ascensionis Domini.

I. Gavant. pag. 99. col. 2. num. 1. - - *Vigilia Ascensionis non habet jejunium &c.*) Feria IV. Rogationum occurrit Vigilia Ascensionis Domini, sed sine jejunio; si in ea occurrat Festum primæ Classis, puta Patroni, seu Tituli, aut Dedicationis Ecclesiæ, fit de eo, absque eo, quod in Officio, & in Missa fiat aliquid de hac Vigilia, ut notat Castaldus in *Praxi lib. 3. sect. 9. cap. 6. num. 7.* & Halden *part. 1. tit. 27.* Item nihil pariter debet fieri de Festo Simplici in tali Casu, si quod forte occurrat. Si autem in eadem Vigilia occurrat aliud Festum novem Lectionum, seu Duplex, seu Semiduplex, aut alicubi dies Octava alicujus Festi, vel dies infra Octavam, tunc Officium fit de eo cum nona Lectione de Homilia Vigilæ, ejusque Commemoratione ad Laudes, ut notatur in pro-

prio de tempore, & cætera fiunt, prout de more.

Si denique in hac Vigilia Ascensionis, seu Feria IV. Rogationum non occurrat Festum IX. Lectionum &c. esto occurrat in ea fortassis Festum aliquod trium Lectionum, sive Simplex tunc Officium, & Missa dicuntur de Vigilia; Excepta tamen Missa Litaniarum, sive ea, quæ in termino Processionis dicitur de Rogationibus prout supra. De prædicto autem Festo Simplici tunc fortè occurrente fiet tantum Commemoratio (sine Lectione de eo, etiam si alioquin propriam habeat) in Laudibus, ac Missa. Ad Matutinum fit feriale ritu Paschali, ut Feria IV. tempore Paschali. Lectiones Nocturni de Homilia Vigilæ, ut in proprio de Tempore; Responsorialia post primam, & secundam Le-

M m 2 ctio-

tionem, ut ibidem (nisi loco eorum ponenda sint duo prima Responsorium primi Nocturni Dominica IV. post Pascha, eo quod nunquam adhuc poni potuerint) post tertiam verò Lectionem dicitur Hymnus *Te Deum*. Laudes, & cætera Horæ usque ad Vesperas dicuntur sicut in aliis Feriis tempore Paschali, Antiphona ad *Benedictus: Pater venit hora* &c. ut in proprio de tempore, Oratio Dominica præcedentis, cui subjungitur Commemoratio de S. Cruce, & ante hanc Commemoratio de Festo Simplici, si quod occurrit. Color ad Altare erit albus. De Ritibus servandis in Missis horum trium dierum satis dictum est superiori tomo suo loco.

Vesperæ hodie dicuntur de Festo Ascensionis Domini sub Ritu Duplici primæ Classis, sine omni Commemoratione, nisi de Festo primæ, & secundæ Classis, si quod hodie alicubi fuerit celebratum, nec non de die Octava, si tamen cras alicubi occurrat, non autem de die Octava hodie occurrente seu celebrata. In eisdem Vesperis solemnibus ad principium Hymni: *Soluis humana sator*, &c. debet celebrans, seu Officiator jungere, extendere, & elevare manus, ac caput inclinare versus Altare, &c. ut ex Ceremoniali Episcoporum Lib. 2. monet Bauldry part. 2. Cap. II. art. 1. num. 25. par ratio est de Hymno in Laudibus dicendo. Hymnus Completorii, & alii ejusdem metri (excepto Hymno Vesperarum, ac Laudum Officii de Ascensione, & Hymno Matutini de pluribus Martyribus, necnon Hymnis de S. Cruce, ac denique, Hymno proprio S. Venantii Martyris, si infra hoc tempus occurrant) terminantur usque ad Pentecosten per verba *Jesus, tibi sit gloria, qui victor in Cælum redis*, &c.

II. Gavant. pag. 99. col. 2. num. 2. - - *Ascensio Domini incipitur festiva*, &c.) Feria V. post Dominicam V. post Pascha celebratur in Ecclesia universali Festum Ascensionis Domini, quod est Privilegiatum contra quod-

cunque aliud Festum, etiam Patroni, & Tituli Ecclesiæ, vel Dedicacionis ejusdem in ea occurrens: unde si in eo occurrat Festum SS. Apostolorum Philippi, & Jacobi etiam in propria ipsorum Ecclesia, non solum transferri debet eorum Officium, sed nec ulla Missa cantari hodie potest de illis, inhærendo Rubricæ generali VI. Missalis. Admittit tamen hoc Festum in utrisque Vesperis, Laudibus, & consequenter in Missa Commemorationem de die Octava, si alicubi dies Octava alicujus Festi in illud incidat. Officium dicitur ut in proprio de tempore cum Antiphonis ad unumquemque Psalmum (licet currat adhuc tempus Paschale) ob rationem, quam Gavantus assignat, nempe ad fervorem Charitatis excitandum. Officium autem de Festis infra hanc Octavam usque ad Pentecosten occurrentibus fit Ritu Paschali cum una Antiphona pro quolibet Nocturno eodem modo, quo ante Ascensionem, nisi, quod Hymni terminantur ut supra; & ad Primam in Responsorio Brevi etiam in Festis dicitur: *Qui scandis*, &c.

III. Gavant. pag. 99. col. 2. num. 3. - - *In sequentibus de ebus prosequimur reliquas Epistolæ legere*, &c.) Feria VI. & reliquis post Ascensionem Feriis, si non occurrat Festum IX. Lectionum, Officium fit de Octava Ritu Semiduplici, dicendo omnia uti in Festo, exceptis tamen Lectionibus, quæ quotidie ex scriptura assignantur in proprio de tempore, & dicta Feria VI. pro primo Nocturno assignatur: *initium Epistolæ secundæ B. Feri Apostoli*: quod initium si prædicta Feria poni non possit ob occurrens Festum IX. Lectionum habens proprias Lectiones, censet Halden part. I. Tit. 28. quod ponendum esset Sabbato sequenti simili Festo non impedito, inhærendo, ait ipse, Rubricæ generali XXVI. num. 7. & iis, quæ ipsemet asseruit supra Tit. 5. contra nostrum Gavantum, qui Sect. V. Cap. 12. num. 12. docet, non esse curandum, si initia Epistolarum ab eodem Apostolo scriptarum legi non possunt, putat enim,

enim, omnes Epistolas S. Pauli constituere unum librum, & ita binas Petri, necnon ternas Johannis Epistolas habere rationem unius Libri. Sed laudatus Halden putat, Gavanti sententiam esse admittendam, quando illarum Epistolarum initia absolute, ac simpliciter poni non possunt intra suam Hebdomadam, non autem si tantum poni non possint in propria sua Feria, possint autem vel alia sequenti, vel sequentibus omnibus impeditis, saltem aliqua antecedente intra illam Hebdomadam, ut colligitur ex Rubrica generali XXVI. num. 7. & 8. Quod autem subnectit Gavantus ad firmandam suam sententiam, nimirum in postrema Breviarii recognitione examinatum, & decisum fuisse, predictas Apostolorum Epistolas respectivè unum librum constituere, & idcirco non esse curandum, si impeditis propriis Feriis, earum initia legi non possunt, putat Halden, loqui ibi Gavantum de suo examine tantum, nam in Breviario recognito aliud non legitur decisum hac in parte, quam quod extat in Rubrica generali XXVI. num. 6. 7. & 8. Ibi autem non modò non dicitur, quòd Epistola binæ S. Petri, & ternæ S. Johannis Apostoli habeant rationem unius libri, & consequenter earum initia non sint legenda in alia Feria, si ea in propriis Feriis legi non potuerunt intra eandem Hebdomadam, sed potius oppositum colligit Halden cum scriptoribus à se Tit. 5. allegatis, quos etiam nos citavimus suprâ in nostris Observationibus, & Additionibus ad Sect. V. Cap. 12. sub num. VI. quibus Auctoribus addendus est etiam Joseph. Coquet in expositione Tabula n. 21.

IV. Gavant. pag. 100. col. 2. num. 7. - - *Neque est Festum Semiduplex, neque dies infra Octavam, &c.* Quamvis Feria VI. post Octavam Ascensionis (si in ea non occurrat Festum IX. Lectionum) uti & Sabbato sequenti usque ad Nonam istius inclusivè, Officium fiat ritu Semiduplici, sicut infra Octavam Ascensionis, nihilominus asserit Gavantus,

quòd in predictis duobus diebus neque est Festum Semiduplex, neque dies infra Octavam, sed Officium Semiduplex repetitæ Dominicæ; verum non dicuntur preces neque ad Completorium. In eadem Feria VI. & Sabbato sequente, occurrente Festo simplici fit de eo Commemoratio, & recitatur IX. Lectio, si eam habeat, dummodò cum eodem Festo simplici in eadem Feria VI. non occurrat Festum duplex primæ Classis. Si autem in dictam Feriam VI. incidat Festum primæ, vel secundæ Classis, de eadem Feria nulla fit Commemoratio, quæ aliunde fieri debet occurrentibus aliis Officiis minoris Ritus.

V. Gavant. eod. n. 7. - - *De Festo autem Semiduplici translatò fit in hac Feria VI. &c.* Si eadem Feria VI. post Octavam Ascensionis occurrat Festum Semiduplex, fit de eo cum Commemoratione Feriæ currentis, ac Festi Simplicis, si in ea occurrat: sed dubium oritur, an eadem Feria non tantum fiat de Festo Semiduplici occurrente, sed etiam translato? Ad hoc dubium ii, qui Gavantum recentis ediderunt, & aliqua addiderunt, respondent affirmativè, ut constat ex Textu suprâ allegato, quæ quidem opinio confirmata remanet recentis Congregationis Decreto edito 11. Augusti 1691. & dato in nostro Indice sub n. 169.

De hac Feria VI. post Octavam Ascensionis videantur ea, quæ diximus in nostris Observationibus suprâ ad Sect. 3. cap. 11. de Commemorationibus n. 11.

A Vesperis hujus Feriæ VI. usque ad Festum SS. Trinitatis suspenduntur, ac abrumpuntur Octavæ omnes particulares, v. g. *Patroni, Titularis, Dedicacionis &c.* ita ut, si per aliquot dies dictum sit Officium de Octava, abrumpi debeat à Vesperis hujus diei ob advenientem crastinam Vigiliam Pentecostes, quomodo autem debeant recitari Vesperæ hujus Feriæ, si crastina die occurrat dies Octavæ, vel dies infra Octavam, videantur dicta à Gavanto Sect. 3. c. 8.

M m 3

num.

num. 8. & num. 13. & nostræ Observationes ibidem adjectæ. De eadem re pariter locuti sumus in Observationibus ad Caput II. hujus Sectionis VI.

VI. Sabbato post Octavam Ascensionis celebratur Vigilia Pentecostes cum jejunio, ut alibi diximus, nempe in primo Tomo, quæ quidem Vigilia, ut mox innuimus, quia cum subsequente Octava Pentecostes est privilegiata contra quodcumque Festum 9. Lectionum in ea occurrens, ideò si tale infra hoc tempus occurrat, transferendum id erit post Festum SS. Trinitatis, ut disertè præscribit Rubrica hujus diei, quæ pariter disponit, quomodo recitandum sit Officium, in quo non excluditur Commemoratio Festi Simplicis, si quod tale in hac Vigilia occurrat, quamvis talis Commemoratio non fiat in Missa. Post 9. Lectionem, etiam si Festum Simplex non occurrat, dicitur *Te Deum laudamus*. In primis Vesperis, & Laudibus hujus (& præcedentis diei) nulla fieri debet Commemoratio de Cruce.

In Martyrologio, quod legitur ad *Primam*, annunciat in Choro à Lectore post Kalendas, primo loco, Festum Pentecostes, & reliqua ad eandem Primam, sicut ad reliquas horas dicuntur, prout disponitur in Rubrica hujus diei.

Ad Officium hujus Sabbati usque ad Nonam inclusivè adhibetur color albus. Postmodùm ad Prophetias, Benedictionem Fontis Baptismalis, & Litanias usque ad Missam exclusivè color violaceus. Deinceps verò adhibetur rubeus, qui & in privatis Missis hujus diei quoad vestes Celebrantium est adhibendus, licet celebrent ante Nonam. Pro Missa sollempni autem, cum colorum post Nonam mutatio, seu diversitas sit etiam quoad Pallia, seu Antependia Altaris majoris,

facienda, ideò Antependium illius violaceum in Ecclesiis habentibus Fontem Baptismalem ita erit accommodandum, ut facile removeri, eique aliud, nempe rubeum, substitui possit.

Vesperæ dicuntur de Dominica Pentecostes sub ritu duplici primæ Classis, omnia dicendo, uti notatur in Rubrica, seu in proprio de tempore, exclusa quacunque Commemoratione. In eisdem Vesperis, quæ sollempniter cantantur, Officiator ad intonationem Hymni debet stans jungere, extendere, & elevare manus, ac caput inclinare versus Altare, uti paulò antè diximus de Hymno Ascensionis. Intonato hoc modo Hymno, Officiator mox sese super proximum Altaris gradum in genua demittit, ibique flexis genibus manet, donec prima stropha absolvatur, Bauldry *part. 2. cap. 11. art. 1. num. 25. & 26. Lohner instruct. pract. 2. part. 3. tit. 1. §. 1.* cum Officiatore post intonationem prædicti Hymni supra primum Altaris gradum pariter genuflectunt ambo ejus assistentes, unus quidem à dexteris, alter verò à sinistris usque ad absolutionem primæ strophæ. Cetero ferarii autem semper stant, & nunquam genuflectunt. Absoluta prima stropha, Officiator, facta Altari debita reverentia, ad suam revertitur sedem; idipsum, exhibitis Altari, & Officiatori debitis reverentiis, faciunt ejus assistentes, ac Ministri omnes. Circa modum intonandi Hymnum hujus diei, & alios similes vide, quæ tradunt Auctores mox citati, necnon Gavantus *Sect. 10. cap. 1. & 2. &c.*

Hymni Completorii hujus diei, & Horarum deinceps usque ad primas Vesperas SS. Trinitatis exclusivè terminantur per verba: *Deo Patri sit Gloria, & Filio, qui à mortuis surrexit, ac Paraclito, in seculorum secula.*

